

Florentin

Smarandache

Cititorind

Frânturi de decepție

în literatură și viață

α-Lecturi instante

Suceava | 2016

Florentin Smarandache

**Cititorind. *Frânturi de decepție
în literatură și viață.***

α-Lecturi instante

Suceava, 2016

Culegere și tehnoredactare:

Editura Mingir

11, str. Ștefan cel Mare

Suceava, România

Referenți:

Dr. Tudor Gribincea, Suceava

Dr. Pașcu Balaci, Oradea

Andrușa R. Vătuiu, Orșova

© Florentin Smarandache, 2016

ISBN 978-1-59973-461-3

ISBN 978-1-59973-461-3

9 781599 734613 >

Cuprins

Decepția, cu ochii scriitorului5

ÎNCLEȘTAREA CU INEXPLICABILUL

Prizonierat9

Angoasa de a fi om 13

Esențializatorul 17

Pesimistul radical 21

Infernul e imaginația 25

Când năvălește trecutul 29

Optimismul nesiguranței 31

SCHIȚE PENTRU O ISTORIE PERSONALĂ A DECEPȚIEI

Zodia tăcerii 37

Dezamăgiri revoltate 41

Lăsați istoria să treacă peste noi! 45

Reprimări 51

Dunga desenului 57

Uși ferecate 73

“Toți oameni visează, dar nu în mod egal.”

— T.E. Lawrence

Decepția, cu ochii scriitorului

A șaptea plachetă din seria smarandacheană de cititorii (lecturi instante) abordează universul decepției din două perspective: o dată, prin ochii unor scriitori ilustrativi (Virginia Woolf, Franz Kafka, René Char, Emil Cioran, Constantin Țoiu, Ileana Vulpescu, Mihai Sin – așezați în ordine cronologică), iar apoi, prin surprinderea introspectivă, autobiografică a unei perioade deceptivă (anul 1980 în România comunistă, cu gânduri împărtășite doar hârtiei, cu revolte și resemnări, cu zbateri nesfârșite pentru a publica).

“De fapt, nu ne înșeală nimeni; ne înșelăm
singuri.”

— Johann Wolfgang von Goethe

ÎNCLEȘTAREA CU INEXPLICABILUL

Scriitori în universul decepției.

“A scrie ficțiune este actul de a întrețese o serie
de mici minciuni pentru a ajunge la un mare
adevăr.”

— Khaled Hosseini

Prizonierat

Virginia Woolf (1882-1941)

- ✓ *Valurile* englezoaicei Virginia Woolf, scrisă în 1931, un roman modern, o carte derutantă și densă;
- ✓ *O femeie trebuie să aibă bani și o cameră a ei dacă vrea să se apuce de scris ficțiune;*
- ✓ A renunțat la vechile tipare ale romanului, reușind să le depășească, să dea veacului 20 opere durabile, expresia a ce avem mai frământat și mai adânc;
- ✓ E burdușită de duhul asupritor și încremenit al scrisorii;
- ✓ Naratorul-omniscient lipsește aproape cu totul;
- ✓ Introduce discursul direct al personajelor, schimbându-l mai rapid sau mai lent;
- ✓ *A crește mare înseamnă a pierde niște iluzii pentru a le înlocui cu altele;*
- ✓ O perindare de vorbiri mai lungi sau mai scurte;
- ✓ Dialog interior;
- ✓ *Nu poți spune adevărul despre alții dacă nu îl poți spune despre tine;*
- ✓ Un balet cleric în care din când în când dansatorii se detașează câte unul sau perechi și la un anumit timp se adună cu toții într-o mișcare de ansamblu, spectacolul continuând să recunoască pasul caracteristic al fiecăruia;

- ✓ Idei filosofice extraordinare, metafore tari, conspirații hazardate, fantezii, imagini de vis, reverii, imagini neclare, confuze;
- ✓ *Nu poți să-ți găsești pacea fugind de viață;*
- ✓ Romantică (romanțioasă), scris perfect, scris fără dialoguri;
- ✓ O carte plină, îmbibată de metafore (până-n gât);
- ✓ *Nimeni nu poate gândi bine, iubi bine, domi bine până n-a mâncat bine;*
- ✓ N-are capitole, ci doar * din când în când;
- ✓ E ca o poezie metaforică în proză;
- ✓ *Deși am rădăcini, curg;*
- ✓ Descrierile de natură sunt scrise cu litere cursive (ca de mână);
- ✓ Descrierile formează capitole aparte;
- ✓ Psihologică, își pune întrebări fără răspuns, eseuri;
- ✓ *Cărțile sunt oglinzile sufletului;*
- ✓ Scriitoarea a fost prizoniera nebuliei, încercând de mai multe ori ca salvare sinuciderea;
- ✓ Moare prin auto-înecare: și-a îmbrăcat paltonul, i-a umplut buzunarele cu pietre și a intrat într-un râu adânc, de unde n-a mai ieșit cu viață;

- ✓ A lăsat și o scrisoare soțului ei, scrisă înainte de suicid: *Simt cert că înebunesc din nou. Simt că nu putem trece din nou prin încă o astfel de stare groaznică. Și de data aceasta nu mă pot însănătoși. Încep să aud voci și nu pot să mă concentrez. De aceea fac ce pare să fie cel mai bun lucru;*
- ✓ Se crede că depresiile ei repetate au fost influențate de abuzurile sexuale pe care Virginia le suferise din partea fraților vitregi George și Gerald Duckworth (despre care Virginia scrie în eseul autobiografic *O schiță a trecutului*).

Angoasa de a fi om

Franz Kafka (1883-1924)

- ✓ Într-o bună dimineață, când Gregor Samsa se trezi în patul lui, după o noapte de vise zburciumate, se pomeni metamorfozat într-o gănganie înspăimântătoare;
- ✓ Așa începe *Metamorfoza* lui Kafka;
- ✓ Face mitologizări;
- ✓ Conflicte psiho-sociale;
- ✓ Iraționalul bântuie fiecare ungher;
- ✓ Vulgara practicare a spionajului;
- ✓ Accidente biografice;
- ✓ Kafka neurozat, bântuit de friguri;
- ✓ Kafka a avut pact cu logodnica;
- ✓ Soarta de a trăi singur;
- ✓ Citește mult, nedozat;
- ✓ Crize adolescente;
- ✓ Homosexualitatea lui Kafka în ultimii ani de liceu (cu Polak);
- ✓ Polak îl scoate din izolare;
- ✓ Timid în relațiile cu oamenii, angoasat;
- ✓ Taică-său: brutar, nesensibil om al banului;
- ✓ Sistem de învățământ rigid;
- ✓ Rigid, conștiincios, dar conflictual;
- ✓ Victimă dezarmată;
- ✓ Geniul redus la sclavie;
- ✓ Mașina de tortură;

- ✓ În relații: abstinent, solitar, neuroastenic;
- ✓ Aventuri amoroase, cafecele, sporturi;
- ✓ Vocație de scriitor;
- ✓ Lovitură teatrală a lui Kafka;
- ✓ Oroare de ființă;
- ✓ Prada depresiei;
- ✓ Psihosomatic, nu are încredere în oficialități, principii, aberații fanteziste;
- ✓ Subnutrit, surmenat, tuberculos, își pedepsește corpul;
- ✓ Surorile în lagăre naziste;
- ✓ Străzile, casele, harta orașului din vremea lui Kafka;
- ✓ Kafka știa germana și ceha;
- ✓ Nu aderă la nicio organizație politică;
- ✓ Putere de autoritate;
- ✓ Scrisa sub semnul imaginației;
- ✓ Trecător somnambul;
- ✓ Emigrări ingenioase;
- ✓ Univers totalitar;
- ✓ Născut în subterana dostoevskiană;
- ✓ În *Procesul*, spune Paznicul: *Nimeni în afară de tine n-avea dreptul să intre aici, căci poarta asta era făcută numai pentru tine; acum plec și o încui;*

- ✓ Individul care uită sensul libertății;
- ✓ Omul este liber să aleagă: poate să încerce măcar să forțeze ușa închisă, dar preferă să aștepte;
- ✓ Așteptarea anulează libertatea;
- ✓ Alienare și decepție: să stai în fața ușii închise, neputincios, fără gest.

Esențializatorul

René Char (1907-1988)

- ✓ O poezie exclusă oricărei metode universitare de lectură poetică;
- ✓ *Esențialul este permanent amenințat de ne semnificativ;*
- ✓ Începe ca suprarealist, dar, după experiența Rezistenței, schimbă tonul (poezie morală);
- ✓ Un poet cu conștiință, antifascist convins, cu o soție evreică: ingredientele perfecte pentru un lider în lupta împotriva Germaniei naziste;
- ✓ Poezie neaccesibilă unui public nepregătit (îl considerau ermetic);
- ✓ *Eternitatea nu-i mai lungă decât viața;*
- ✓ Reinstalarea poetică a demnității umilite;
- ✓ Aventură verbală;
- ✓ *Cred în magia și autoritatea cuvântului;*
- ✓ Lume proaspătă;
- ✓ Anterioritatea elementului poetic;
- ✓ Vitalitatea poetului;
- ✓ *Un poet trebuie să lase urme, nu probe ale trecerii sale prin lume;*
- ✓ Nu repetă realul, ascultându-l;
- ✓ Inovația formală;
- ✓ Resensibilizarea;
- ✓ *Poemul pulverizat;*
- ✓ Exasperarea ucigașă a contrariilor;

- ✓ Traseul: cauză→efect;
- ✓ Libertatea în poezie;
- ✓ Jurnal poetic;
- ✓ *Fugarul foșnet al frunzișului*;
- ✓ Deformarea caracterului imaginar;
- ✓ Profunzimea ideilor;
- ✓ *Nu credem în buna credință a învingătorului*;
- ✓ De o uimitoare modernitate;
- ✓ Un maestru al brevității poetice;
- ✓ Folosește excesiv elipsa, aforismul, fraza “heraclitică” (împreunarea ideilor contradictorii);
- ✓ *În timpul vieții sale, poetul se reazimă de vreun copac, sau mare, sau taluz, sau nor de o culoare oarecare, o clipă, dacă îi permit împrejurările*;
- ✓ O poezie (și poezie în proză) austeră, dar densă, și categoric dificilă;
- ✓ *Vom rămâne legați...*, o poezie din 1954, în românește de Gellu Naum:

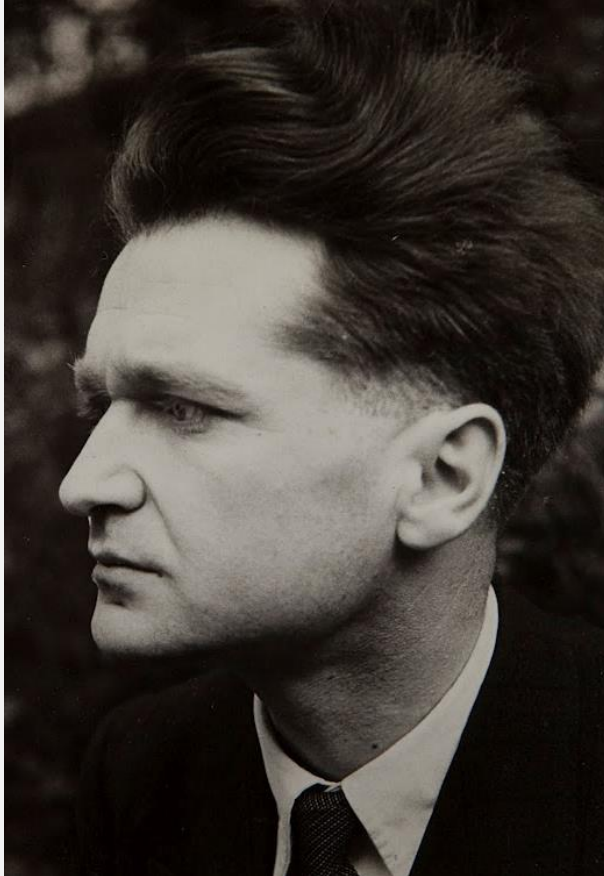
*Vom rămâne legați, în ciuda îndoielilor și
opreliștilor, de iluzia aceasta presărată cu
veselie și lacrimi, pe care atâtea interese
și atâtea dragoste o acoperă cu adevărat.
Căzută și reîntegrată fără încetare,
printre făgăduielile pe care ni le suflăm și*

ni le spunem la ureche, nimic până acum n-a izbutit să-i clatine supremația. În fața cercetărilor noastre, ea stă ca un sfinx care când ar zâmbi pentru prima oară, când ni s-ar părea cu totul inutil. Cine știe? Pentru că durata ei nu e cuprinsă numai între scurta fericire a părinților noștri și pulberea noastră depărtată; pentru că ea e înscrisă în filigran în lumina zilei și, totodată, în ochii noștri.

Pesimistul radical

Emil Cioran (1911-1995)

- ✓ Moartea filozofiei;
- ✓ Retorică filozofică;
- ✓ *Vom astâmpăra vreodată insomnia umbrelor și adormi-vom cândva întunericul?;*
- ✓ Versiune gramofologică;
- ✓ Mirajul lingvistic;
- ✓ Întoarcerea filozofiei la ea însăși;
- ✓ Mitul, instrument al gândirii umane;
- ✓ Fără filozofie, fără sisteme filozofice, fragmentar;
- ✓ Eul = centru al lumii;
- ✓ *E foarte greu să accepți să fii judecat de cineva care a suferit mai puțin ca tine;*
- ✓ Ireductibil la facticitatea lumii;
- ✓ Gânditor paradoxal;
- ✓ Critica abstractă;
- ✓ Nihilism;
- ✓ *Să iubesc, să am milă, să aștept, să mă desăvârșesc. O scară a monotoniei, când n-ai vrut să fii un dobitoc sub cer și niciun milog în zarea stearpă a unui oarecare absolut;*
- ✓ Neopozitivism logic;
- ✓ Neliniștea religioasă;
- ✓ *Să iubesc, să am milă, să aștept, să mă desăvârșesc. O scară a monotoniei, când n-ai*

vrut să fi un dobitoc sub cer și niciun milog în zarea stearpă a unui oarecare absolut;

- ✓ *Revolta de absolut;*
- ✓ *Nu voi putea niciodată să mă împac cu lucrurile, chiar de-ar fi ca fiecare clipă să se smulgă afară din timp pentru a-mi da o sărutare;*
- ✓ *Omul e condamnat să se rotească în limbajul-cușcă;*
- ✓ *Filozofia: să se aplece asupra jocurilor limbajului;*
- ✓ *Mașinăria semnificației;*
- ✓ *Utilizarea parazită a limbii;*
- ✓ *N-a evitat întrebările și răspunsurile naive și adevărurile elementare;*
- ✓ *Această incapacitate de a rămâne în sine, pe care Creatorul avea s-o illustreze într-un mod atât de nefericit, am moștenit-o noi toți: a procrea înseamnă a continua în alt chip și la altă scară lucrarea care-i poartă numele, înseamnă a pune, printr-o jalnică maimuțareală, încă o cărămidă la "creața" lui. Fără impulsul dat de el, dorința de a prelungi lanțul ființelor n-ar exista, și nici această nevoie de a subscrie la mișmașurile cărnii;*
- ✓ *Idiolect comun;*

- ✓ A privi și a vedea ceea ce nimeni nu poate contempla;
- ✓ Filozof obsedat de jocurile limbajului – care depășește jocurile însăși;
- ✓ *Aș vrea să izbucnesc într-o explozie radicală cu tot ce am în mine, cu toată energia și toate conținuturile, să curg, să mă descompun și, într-o expresie nemijlocită, distrugerea mea să fie opera mea, creația, inspirația mea.*

Infernul e imaginația

Constantin Țoiu (1923-2012)

- ✓ *Căderea în lume, Galeria cu viță sălbatică:*
literatură de tip livresc și parabolic;
- ✓ Narațiune cu mai mulți povestitori;
- ✓ Teoria disimulării;
- ✓ O morală a supraviețuirii;
- ✓ *Când ești tânăr, mereu ți-e frică să nu se închidă după tine o poartă, să nu mai fii cumva neliber, să nu mai ai viața în față, ca și cum ea trebuie să fie mereu în față și nu în noi...*
- ✓ Există o structură a existenței în operă;
- ✓ Maturizați de nenorociri;
- ✓ Naționalism lingvistic;
- ✓ Reforme democratice;
- ✓ Sentimente complexe;
- ✓ Sensul istoriei;
- ✓ Omul flaubert-ian, ființă de hârtie, al scrierii, golit de sânge;
- ✓ *Viața nu refuză nimic. Șansele pe care ea le oferă sunt practic nesfârșite, nelimitate. Depinde însă de om. De ideea pe care el și-o face despre sine, oricare ar fi împrejurările. Era invers, așadar: omul numai, dându-se dinainte bătut, refuză ceva, el, și nu viața, a cărei sălbatică, triumfătoare trăsătură e de a merge totdeauna mai departe;*

- ✓ Omul existențial: Omul psihanalizelor, Omul ideologiilor, Omul arhetipal;
- ✓ Omul ca totalitate;
- ✓ Literatura să depășească natura interioară;
- ✓ Scriitorul să scrie despre omul individual;
- ✓ *Sursa primă a nebuniei este imaginația, nebunia își creează singură o lume absurdă, dar convenabilă, se apără inventând un alt mod de a fi. Cine se crede Napoleon nu mai are altă șansă de a trăi până la capăt decât comandând bătălii imaginare;*
- ✓ Modernitatea își menține ordinea transcendentă;
- ✓ Spirit reflexiv al modernității;
- ✓ Mitul modern al scriitorului;
- ✓ Construcția omului în intervalele dintre întrebare și răspuns;
- ✓ Incapacitatea de a uita duce la distrugerea ființei;
- ✓ Memorie absolută;
- ✓ Deșertul absolutismelor moderne;
- ✓ Ecletism nonexclusivist;
- ✓ Eseu judicios;
- ✓ Vermuială de personaje;
- ✓ Personaje arse de idei;
- ✓ Ideile, călătorind într-un univers al decepțiilor;

- ✓ *Cine crede că e de sticlă și poate să se spargă la cea mai mică ciocnire înseamnă că trebuie să se protejeze așa, recurgând tot la o cale a închipuirii, fiindcă în sistemul său nervos a intervenit o situație care îl face extrem de fragil într-un anumit punct slab, asupra căruia acționează concentrat, forțe exterioare cu mult mai puternice decât sistemul său de apărare.*

Când năvăleşte trecutul

Ileana Vulpescu (1932-)

- ✓ Un roman de succes: *Arta conversației*, de Ileana Vulpescu;
- ✓ 520 de pagini, 5 capitole, paragrafe despărțite prin spații (linii goale);
- ✓ Monologuri interioare, scrise între ghilimele;
- ✓ Pragul de sus al decepției;
- ✓ *Că bărbații, dă-i dracu!, Doamne iartă-mă!*;
- ✓ *Numele lui Tudor nu-l binedispune defel pe Alexandru*;
- ✓ *A năvălit trecutul peste mine*;
- ✓ *Poți să-i dai unei femei luna de pe cer și tot te înșeală*;
- ✓ *În om se strâng vorbe nerostite, gânduri cărora nici n-ai ști să le dai un nume, lacrimi neplânse la vremea lor, care deodată vin ca o apă umflată de ploaie, revărsată peste mal.*

Optimismul nesiguranței

Mihai Sin (1942-2014)

- ✓ Surprinzătoare această apariție editorială: *Bate și ți se va deschide* (de Mihai Sin, la Ed. Cartea Românească, 1978, debut);
- ✓ Autorul mărturisește că a lucrat doi ani (1975-1977) la romanul de 242 de pagini, apărut într-un tiraj de 13.000 de exemplare;
- ✓ Construit pe durata unei singure zile din viața lui Octavian Steglea;
- ✓ E mai mult psihologic;
- ✓ Prea multă discuție cu el însuși;
- ✓ Limbaj inferior;
- ✓ Scriitorul intervine deseori (ca narator care povestește);
- ✓ Personajele sunt oameni obișnuiți ai anilor 70 (Laura, Natalia, Radu...);
- ✓ Menționează cântăreții vremii (Margareta Pâslaru);
- ✓ Folosește cuvinte populare: *porc, gagici, lichea, a pupa, lepre, țigănci, a se fâlfâi, ete-a dracului, tipul, văru-meu, ciomag, Crăciun, derbedei, vagabonzi, găinaț, borfaș, fund, ie, blue-jeans, a scuipa, cerșetori, grosolăanii, boșorogi, curvă* etc.
- ✓ Vorbește de derbedei, de hoții ale barbarilor;
- ✓ Are uneori fraze lungi (ca liniile lungi ale unui tablou);

- ✓ Nu are o acțiune bine conturată;
- ✓ Roman alegoric (autobuzul ca sistem totalitar, cu șoferul pe post de dictator, și cu călătorii – victime, dar și complici);
- ✓ Personajul principal merge cu mașina, timp în care își amintește scene din viața lui;
- ✓ Toți avem amintiri – ce facem cu ele?;
- ✓ *Ceva îi plesni în cap, fără să-l doară, și privirea i se încețoșă. Cerul atât de albastru, diafan, se apropie încet, apoi se prăvăli peste el. Apărură câteva siluete, bulucindu-se în jurul lui. Le vedea ca printr-o ceață deasă. Cineva îi luă capul, sprijinindu-i-l pe ceva moale, putea fi o haină, se gândi. Îl cuprinse o fericire fără seamăn, aproape de neînțeles: cineva își scosese haina și i-o pusese sub cap, ocrotindu-l, alungându-i spaima ce pusese stăpânire pe el acum câteva clipe;*
- ✓ Descrie drama navetiștilor, a țăranilor, a cerșetorilor, a oamenilor corecți într-o societate incorectă;
- ✓ Înjurături: *paștele mamei lui de bandit, boarfe, oprindu-și scuipatul în gură, vomitătură, băga-l-aș în mă-sa ș.a.;*
- ✓ Dă în vileag multe nereguli de azi;
- ✓ Mecanisme ale absurdului;

- ✓ Folosește inițiale ale unor întreprinderi fără a spune ce înseamnă (nu amintește numele orașului unde se petrece acțiunea);
- ✓ *M-am gândit să înregistrez ideile pierdute pe care le emit oamenii prin cărciumi, să le înregistrez, să le analizez concentrându-le atât cât mă pricepeam să alcătuiesc un fel de bursă a ideilor. Am umplut în perioada aceea câteva caiete;*
- ✓ După *Bate și țî se va deschide* (Premiul Uniunii Scriitorilor), vin *Ierarhii* (1981) și *Schimbarea la față* (1985; Premiul Uniunii Scriitorilor), o trilogie a înfrângerii, a umilirii individuale în totalitarism;
- ✓ *Schimbarea la față* vorbește despre resemnare, despre individul captiv, un roman curajos.

SCHIȚE PENTRU O ISTORIE PERSONALĂ A DECEPȚIEI

Însemnări într-un caiet (1980).

“Omul nu este ceea ce crede el că este, ci ceea ce
el ascunde.”

— André Malraux

Zodia tăcerii

- ✓ O, epocă de false mituri!;
- ✓ Se cunosc toți administratorii catastrofei;
- ✓ Falimentul este planificat;
- ✓ Trăim în imobilism;
- ✓ Ne complacem într-un amalgam de semi-adevăăruri;
- ✓ Valoarea trăiește într-un dens anonim;
- ✓ Vorbării politice;
- ✓ Fraze prefabricate;
- ✓ Un balast birocratic;
- ✓ Imperiul crizei;
- ✓ Instrumente de constrângere;
- ✓ Țară de psihopați;
- ✓ Maladie națională;
- ✓ Istoria ne ajunge din urmă;
- ✓ False doctorate distribuite demnitarilor regimului;
- ✓ Răni ale neantului;
- ✓ Lume încremenită în convenții;
- ✓ Spirit de îndurerare;
- ✓ Înnobilare prin suferință;
- ✓ Eșec generalizat;

- ✓ Nebunie senină;
- ✓ Spații secrete;
- ✓ Hărmălaia nonsensului;
- ✓ Zdrobit înainte de se putea realiza;
- ✓ Corupt de istorie;
- ✓ Conformismul tăcerii;
- ✓ Mașina de propagandă;
- ✓ Eul e tot mai interior;
- ✓ Control de fier;
- ✓ Prigoana intelectualilor;
- ✓ Controlul reacției populare;
- ✓ Poliție politică;
- ✓ Demoralizarea societății;
- ✓ Agonie îndelungată a puterii;
- ✓ Cătușele granițelor;
- ✓ Regimul creează oamenii de care are nevoie;
- ✓ Escamotează adevărul;
- ✓ Boicotează istoria;
- ✓ Dreptatea se ascunde în catacombe;
- ✓ Aferăți peste tot;
- ✓ Manierism, formalism, superficialitate;
- ✓ Intervenția haotică a autorităților;
- ✓ Anomalii, ca niște mutații genetice;
- ✓ Curățătorie ideologică;
- ✓ Societate blocată;

- ✓ Sinceritate învăluită;
- ✓ Cârmitor nebun;
- ✓ Om-insectă;
- ✓ În noaptea simțurilor;
- ✓ Istoricism exagerat;
- ✓ Sărăcie planificată;
- ✓ Minciuna circulă ca virușii modificați;
- ✓ Destabilizare socială;
- ✓ Dogmatism compact;
- ✓ Vale a morții spirituale;
- ✓ O îndoială generalizată;
- ✓ Împiedicarea organizarea a circulației informației;
- ✓ Recepție manipulată a unei cărți;
- ✓ Zidul tăcerii;
- ✓ Amnezie colectivă;
- ✓ Trecut abolit;
- ✓ Sărăcie de idei îmbrăcate în fraze pompoase;
- ✓ Organizarea calomniei;
- ✓ Criza multilateral dezvoltată;
- ✓ Asistență materială și culturală;
- ✓ Toanele celor aflați la conducere;
- ✓ Cazuri deprimante;
- ✓ Politica *literaturii cu ușile închise*;
- ✓ Debuturi colective, vieți colective;

- ✓ A cenzura viitorul;
- ✓ Desantul textualiștilor;
- ✓ A programatiza valoarea;
- ✓ Lupta fastidioasă cu cenzura;
- ✓ Cotidian al exasperării;
- ✓ Din fotoliile responsabile al culturii...;
- ✓ Transformarea realității după o rețetă dată de partid;
- ✓ Împotriva răutății și prostiei;
- ✓ O morală a supraviețuirii;
- ✓ Victimă a utopiei;
- ✓ Binele public, bine privat;
- ✓ Bogăția nu constă în acumularea de bunuri, ci în scăderea necesităților;
- ✓ Un eroism tăcut.

Dezamăgiri revoltate

- ✓ Un cotidian insuportabil;
- ✓ Se seamăna ăra ca porumbul;
- ✓ Se mai spuneau câteva adevăruri până în urmă cu câțiva ani;
- ✓ Suntem într-o stare de comă prelungită;
- ✓ Textualiștii văd textul scriindu-se, noi vedem viața viețuindu-se;
- ✓ Tineri textualiști: fragmente de cotidian, explozie a realului abordând anumite libertăți, lucruri mărunte, *optzeciștii* (generația anilor 80);
- ✓ Discursurile metatextuale abundă în proza de azi;
- ✓ Metehne caragialenești, clișeele unei subdezvoltări culturale;
- ✓ Textualist exilat;
- ✓ Autosatisfacția – adăpost al veleităților (Academia, instituție în plină derivă);
- ✓ Litanii metafizice, spectacol grotesc: Titus Popovici, G. Țărnea, Ion Brad;
- ✓ Manuscrise mucegăite;
- ✓ Mecanica teoretică;

- ✓ Mitologia puterii;
- ✓ Imnologia dialectică a puterilor zilei;
- ✓ Elasticitatea conștiinței;
- ✓ Clasiți cenzurați;
- ✓ Tentative sistematice de distrugere a valorilor;
- ✓ La index cu Ion Ghica (1300 scrisori cunoscute, nuanțe ascunse, om politic, caracterolog de o finețe rară);
- ✓ Spațiu ambiguu al literaturii: Ioan Buduca – postmodernism;
- ✓ Cum este posibilă disimularea onestă?;
- ✓ O conspirație a tăcerii;
- ✓ Avangardă a criticii literare;
- ✓ Strategie culturală;
- ✓ Compromisul estetic;
- ✓ Dreptul la insucces;
- ✓ Inconformism intelectual;
- ✓ Constrângeri extraliterare;
- ✓ Disprețul față de cultura literară;
- ✓ Critica reprezintă avangarda literaturii (M. Iorgulescu);
- ✓ Prieteni ipocriți;
- ✓ Suprimarea învățământului în limba maternă;
- ✓ Identitate șubredă;
- ✓ Românitățile modificate genetic;

- ✓ Scriu convulsiv, gândesc convulsiv, trăiesc convulsiv;
- ✓ Personalități labile, contorsionate, material uman de îndoielnică valoare;
- ✓ Disciplina colectivizării;
- ✓ Deznaționalizarea prin școală;
- ✓ Regatul lui C.;
- ✓ Bun... de pus în ramă;
- ✓ Răspunde prin forță și represiune;
- ✓ Complicitate cu răul;
- ✓ Singurul factor de decizie;
- ✓ Lipsiți de scrupule;
- ✓ Golirea inteligenței;
- ✓ Deprimați de demnitate;
- ✓ Hărțuirea oamenilor;
- ✓ Eșecul utopiei socialiste;
- ✓ Restructurarea sistemului;
- ✓ Starea de anormalitate;
- ✓ Starea de asediu asupra țării;
- ✓ Politica polițienească;
- ✓ Ură năprasnică;
- ✓ Tancurile programului zero ale lui N.C.;
- ✓ Proletalizare în blocuri de beton;
- ✓ Experiment al coexistenței;
- ✓ Planuri demente;

- ✓ După 1977, campanie de distrugere a monumentelor;
- ✓ Valul distrugerii se întinde de la orașe la sate;
- ✓ Crime ideologice;
- ✓ Mașinații;
- ✓ Ambiguitate abuzivă;
- ✓ Teroarea istoriei;
- ✓ Dezideologizare, deci, decontaminare;
- ✓ Nu ai dreptul la contemplarea frumosului;
- ✓ Să nu fii nemulțumit,
- ✓ Adversarii adevărului;
- ✓ Disperare colectivă;
- ✓ Scoaterea din actualitate;
- ✓ Adormirea vigilenței;
- ✓ Arbitrariul de stat;
- ✓ Progres inexistent;
- ✓ Paralizia din mediile birocratice;
- ✓ Minciuni pompoase, retorica realității;
- ✓ Dușmănie... colegială.

Lăsați istoria să treacă peste noi!

- ✓ Un regim imuabil;
- ✓ Ipocrizii oficiale;
- ✓ Comunism primitiv;
- ✓ Asalt al puterii;
- ✓ Mistificarea adevărului;
- ✓ Manipularea informațiilor;
- ✓ Mortificarea;
- ✓ Tristețe neputincioasă;
- ✓ Nefârșitele ramificații ale cenzurii;
- ✓ Exasperare generală de ordin logic și etic;
- ✓ În fiecare zi te aștepți la o anomalie;
- ✓ Vacuum, vid, gol literar;
- ✓ Lingușiri la adresa conducătorilor;
- ✓ Confesiunea personală devine un joc incomod;
- ✓ Creație clandestină;
- ✓ Revoluție creatoare;
- ✓ Omul-animal economic;
- ✓ Strict control asupra gândirii;
- ✓ Cercetarea socială a fost strict interzisă;
- ✓ Revoluție de sus în jos;

- ✓ Univers de umbre și deșertăciuni;
- ✓ Civilizație defunctă;
- ✓ O variantă a deșertului;
- ✓ A suprima imaginea adversarului;
- ✓ Emoționalitate negativă;
- ✓ Contratimp;
- ✓ Violență socială;
- ✓ Sinucidere lentă;
- ✓ Cursă spre dezastru;
- ✓ O viață mai bună ar ascuți spiritul de dreptate din om;
- ✓ Rezistență pozitivă;
- ✓ Majoritate tăcută;
- ✓ Iresponsabilitate generalizată;
- ✓ Populație educată să gândească și să depășească același lucru;
- ✓ Psihopații de serviciu;
- ✓ Societate închisă;
- ✓ Mincinoasa propagandă a succeselor;
- ✓ Psihanaliză sălbatică;
- ✓ Închisoare de catifea;
- ✓ Dictatură birocratică;
- ✓ Un perpetuum nemulțumit;
- ✓ Artiștii să joace jocul sistemului;
- ✓ Sistemul se reproduce singur;

- ✓ Exercițiu psihologic;
- ✓ Cultură oficială;
- ✓ Sentimente de neputință;
- ✓ Responsabili de toate importurile;
- ✓ Nu se câștigă niciun proces împotriva statului;
- ✓ Ideologia răului, pactul cu diavolul;
- ✓ Reînfrământări;
- ✓ Prizonier în propria țară;
- ✓ Demolarea societății civile;
- ✓ Criză acută a sistemului;
- ✓ Represiune culturală, fizică;
- ✓ Dispariții de opozanți;
- ✓ Scrisori înfierbântate;
- ✓ Legea talionului (pedeapsa de răzbunare);
- ✓ Trâmbițele bâlciului de la București;
- ✓ Mitocănia politicii naționale;
- ✓ Tămâia oficială;
- ✓ Dictatura primitivei dinastii;
- ✓ Neofanariotism;
- ✓ Suportă fără să crâșnească;
- ✓ Temperament înfierbântător;
- ✓ Ne este pocită și limba și gândirea;
- ✓ Istorie răstălmăcită;
- ✓ Birocrație exagerată;
- ✓ Scoși pe câmp cu forța;

- ✓ Aprovizionare preferențială;
- ✓ Legalitatea socialistă;
- ✓ Legumicultori cu mapa;
- ✓ Dracii chemați în ședință;
- ✓ Adio și-un praz verde!;
- ✓ Poporul român e și el în exil;
- ✓ Dosar de cadre;
- ✓ Frica de tinerețe (a autorităților);
- ✓ Elixirul este o formă a cunoașterii;
- ✓ Deținuți politici;
- ✓ Furt artistic;
- ✓ Înșelăciunea este o artă;
- ✓ Adoptă diverse măști;
- ✓ Societate sfârâmată;
- ✓ 20.000 de securiști, plus informatori;
- ✓ Animalitate;
- ✓ Gândire nedeterminată (liberă de orice ideologie);
- ✓ Deformări aberante;
- ✓ Informatorul este un retard al societății;
- ✓ Privațiuni psihice și fizice;
- ✓ Biruri, foame, frig și frică;
- ✓ Bolnav de megalopsihie;
- ✓ *Ce-a fost o să mai fie, ce va fi a mai fost!*
- ✓ Armata de spioni;

- ✓ *Stelele cerului doar în întuneric se văd;*
- ✓ Elogiu fără cortină;
- ✓ Să depinzi în totalitate de sistem;
- ✓ Autodistrugere de sine;
- ✓ Bariera pusă în fața oricărei cariere;
- ✓ A gândi ceva și a spune altceva;
- ✓ Limba de lemn;
- ✓ Decretul 408;
- ✓ Străinii n-au voie în întreprinderi românești;
- ✓ O agresiune la adresa dreptății individului;
- ✓ Statistici privind contacte între români și străini, chiar rude, contravine paragrafului 7 din actul final de la Helsinki;
- ✓ Curtoazie tradițională;
- ✓ Sancțiuni: desfacerea contractului de muncă (pentru români ce contactează străini);
- ✓ A raporta convorbirile cu străinii;
- ✓ Înfricoșarea românilor;
- ✓ Mutilări sufletești;
- ✓ Secretul despre secrete;
- ✓ Așa zisa muncă voluntară;
- ✓ Demagogie stalinistă;
- ✓ Stare de spirit apăsătoare;
- ✓ Sinucideri în pușcării ale studenților;
- ✓ Parvenire politică;

- ✓ Moarte anesteziată;
- ✓ Comă socială, politică, istorică;
- ✓ Distrugere a semnificațiilor;
- ✓ Simulacru intelectual;
- ✓ Degradarea sensurilor;
- ✓ Arhaice moșteniri culturale;
- ✓ Inutilitatea speranței;
- ✓ Atomizarea culturii;
- ✓ Ideologii violente;
- ✓ Multiplicitatea vieții;
- ✓ Anemierea valorii;
- ✓ Forța securității e frica oamenilor;
- ✓ Atotputernicia securității;
- ✓ Securitatea domnește datorită fricii oamenilor;
- ✓ Dictatura e de stânga și de dreapta;
- ✓ Securitatea românească e vulnerabilă;
- ✓ Țară suferindă;
- ✓ Înfometarea țării și aducerea ei la sapă de lemn;
- ✓ Iau ca ostatici poporul;
- ✓ Fantezii dictatoriale;
- ✓ Uciderea speranței, sufletul unui popor;
- ✓ Blestem istoric;
- ✓ Magia neagră a lui N.C.;
- ✓ A lăsa istoria să treacă peste tine...

Reprimări

- ✓ Internaționalitate ruso-sovietică;
- ✓ Depozit de ură;
- ✓ O contragreutate;
- ✓ Mizerie spirituală;
- ✓ Instituții spirituale;
- ✓ Poziție mioapă, obtuză;
- ✓ Schimbarea numelor de străzi ungurești;
- ✓ Măsurile frizează ridicolul;
- ✓ Lenin cenzurat în URSS;
- ✓ Dictatorul român;
- ✓ Secții confidentiale ale bibliotecilor (unde se consultă numai cu aprobări speciale);
- ✓ Reprimarea clerului (pe timp de foame);
- ✓ Lenin: măsuri represive împotriva Letoniei și Estoniei;
- ✓ Cruzimea lui Lenin;
- ✓ Silviu Brucan publică articole politico-logice în reviste americane;
- ✓ Pluralismul de opinii;
- ✓ Birocrația guvernamentală;
- ✓ Limitarea funcțiilor la 10 ani;
- ✓ Politica criminală;

- ✓ Un tiran pe care nu-l interesează câtuși de puțin soarta poporului său;
- ✓ Regina Maria (moare în 1938) a scris poezii, vorbea stricat românește;
- ✓ Elisabeta a Angliei pierde toate bătăliile, afară de ultima;
- ✓ Să dezrobim mormintele!;
- ✓ Țările mari nu-și țin cuvântul;
- ✓ Nu se lasă înșelat: Octavio Paz, mexican;
- ✓ Festivalul cărții de la Aix en Provence;
- ✓ Descurajare generală;
- ✓ Răul potolit, civilizată, durabil;
- ✓ Omul robotizat al răului;
- ✓ Tehnica intimidării adversarului;
- ✓ Metamorfozele răului;
- ✓ Falsificarea lăuntricului;
- ✓ Dublu exilați;
- ✓ Spațiu tranzitoriu;
- ✓ Moarte colectivă, moarte anonimă în mulțime;
- ✓ Falsificarea produselor de consum;
- ✓ Deteriorare a condiției de om, a capacității de a se împotrivi, care suportă orice;
- ✓ Blocaje literare;
- ✓ Intoxicație literară;
- ✓ Cercuri extraliterare;

- ✓ Opinii neconvenabile;
- ✓ Confort cultural limitat;
- ✓ 14 români fugiți în URSS;
- ✓ Proiecte faraonice;
- ✓ Demența sistematizării;
- ✓ Adevăruri limitate;
- ✓ Cum se îmbălsămează realitatea;
- ✓ Dictator absolut;
- ✓ Confruntarea cu adevărul;
- ✓ Deozoologie;
- ✓ Retorică laxă;
- ✓ Demagogia;
- ✓ Sunet găunos și bombastic;
- ✓ Demonia puterii;
- ✓ Societate total aservită (extenuare a opozațiilor);
- ✓ Genocid social;
- ✓ Totalitarism hitlerist;
- ✓ Plutografii;
- ✓ Izolarea opozațiilor;
- ✓ Reeducare prin muncă;
- ✓ Munca servilă;
- ✓ Control asupra producției literare și artistice (stagnarea culturii);
- ✓ Conducători mici de statură în totalitarism;

- ✓ Lagăre de reeducare din China;
- ✓ Originea persecuțiilor: URSS, Italia, Germania, China...;
- ✓ Gh. Ursu a publicat un volum de versuri la "Litera", ținea un jurnal;
- ✓ Ucis de securitate (neștiut de nimeni), inginer;
- ✓ România comunizată;
- ✓ Regim organizat, distrugător de oameni;
- ✓ Scrisoarea Doinei Cornea, Cluj, către N. Ceaușescu;
- ✓ Integritate fizică, morală;
- ✓ Dezastru iminent;
- ✓ Să renunțe la conducere;
- ✓ Separarea puterii administrative;
- ✓ Introducerea regulilor;
- ✓ Răspuns prin forță și represiune;
- ✓ Complicitate cu răul;
- ✓ Deteriorarea;
- ✓ Secătuirea inteligenței, creativității;
- ✓ Fără obiectivitate;
- ✓ Eșecul conducerii;
- ✓ Ruinarea agriculturii;
- ✓ Falsificarea și distrugerea trecutului;
- ✓ Materie inertă;
- ✓ Legea vieții = diversitatea, pluralismul;

- ✓ Repetarea identicului;
- ✓ Adevăr istoric;
- ✓ Ideologie reduționistă;
- ✓ Suspiciune, teamă, adversitate între oameni;
- ✓ Scoaterea țării din izolare;
- ✓ Toate procesele să fie publice;
- ✓ Libertatea de a se uni, organiza, călători;
- ✓ Liberalizarea conștiinței;
- ✓ Pluralism politic și de idei;
- ✓ Viață decentă;
- ✓ Alimentație optimă;
- ✓ Ajutor social;
- ✓ Oprți cultul personalității atât de paralizant;
- ✓ Gândire filozofică;
- ✓ Descentralizarea economiei;
- ✓ Inițiativa individuală;
- ✓ Legea cerere-ofertă;
- ✓ Opinie deschisă;
- ✓ Desființarea întreprinderilor nerentabile;
- ✓ Întreprinderi mixte (cu occidentale);
- ✓ Criteriul politic a dus la promovarea mediocrității;
- ✓ Aprovizionare completă și rapidă;
- ✓ Proporție între agricultură și industrie;
- ✓ Reînființarea gospodăriilor individuale;

- ✓ Mașini agricole moderne;
- ✓ Contracte neobligate;
- ✓ Semnificație psihologică;
- ✓ Dislocări forțate de populație;
- ✓ Protejarea mediului înconjurător;
- ✓ Avem dreptul să gândim și să nu rămânem străini;
- ✓ Stabilitate și siguranță socială;
- ✓ Monopol politic ideologic (autoritate absolută);
- ✓ Ștabul: monopolul puterii, mijloc de informare (Radio, TV);
- ✓ Secolul XX – secolul totalitarismelor;
- ✓ Vינוvați colectivi.

Dunga desenului

- ✓ An gălăgios;
- ✓ Prezența fiziologului în conștiință;
- ✓ Noua vitalitate a literaturii vine dinspre sfinx(ter)...
- ✓ *S-a dat drumul la dragoste;*
- ✓ Marina Țvetaieva, poetă din URSS, scrie un poem sau două pe zi (circa 1000 de poeme pe an);
- ✓ Autori de după modernitate;
- ✓ Lucruri fără nicio noimă: bunăstarea poporului, viitorul luminos;
- ✓ M. Manoliu-Manea: limbi romanice, evoluția semantică, gramatică a limbilor romanice, comparația limbilor romanice;
- ✓ Model multifuncțional în tratarea a ceva;
- ✓ Revistele românești de lingvistică nu sunt citite;
- ✓ Traduse morfem cu morfem, nu cuvânt cu cuvânt;
- ✓ Româna este limbă exotică pentru americani, ca cea amerindiană;
- ✓ Nina Cassian, exilată în SUA, s-a salvat în muzică, a compus simfonii;

- ✓ Dificultate de adaptare (stil de viață);
- ✓ N.C. scrie încă în românește;
- ✓ Îi apar traducerile în engleză în SUA și Anglia;
- ✓ Poezia americană actuală e fără metaforă;
- ✓ N. C. ține un jurnal;
- ✓ Protest lingvistic;
- ✓ *Anotimpul i-a ajuns la creier*;
- ✓ Radu Roșca, matematician exilat (1950-1963 întemnițat);
- ✓ Complexitatea omului;
- ✓ Univers concepționalizat;
- ✓ Horia Stamate, experiență poetică;
- ✓ Calități subpoetice;
- ✓ Spațiu cultural, spiritual (Norman Manea);
- ✓ Unificare spirituală;
- ✓ Circulație a valorilor;
- ✓ Poeme clandestine;
- ✓ Nebunie definitivă;
- ✓ Contenciosul româno-maghiar;
- ✓ Postcomunism;
- ✓ Vacanță sanatorio-familială;
- ✓ Europa tăcerii;
- ✓ "Aventi", ziar socialist italian;
- ✓ Concentrarea expresiei;
- ✓ Lirică austeră;

- ✓ Eul vulnerabil;
- ✓ Alexandru Indrieș, "Cutia de chibrituri", proză experimentalistică;
- ✓ Reîntoarcerea la text în teatru;
- ✓ Orice spectacol - costum de teatru;
- ✓ Se pun în scenă piese citate, opere rar frecventate, abandonate;
- ✓ Operele secundare îi atrag pe regizori;
- ✓ Poezia = cunoaștere privilegiată;
- ✓ Opoziția față de modernizare;
- ✓ A moderniza modernitatea;
- ✓ Arta modernă își pierde formele de negație;
- ✓ Sfârșitul ideii de artă modernă;
- ✓ Idee despre timp;
- ✓ Insurecția viitorului;
- ✓ Istoria = marș neîntrerupt, justiția rațiunii;
- ✓ Extensiunea universală a culturii;
- ✓ Omul poate domina viitorul, demografia, geneticienii;
- ✓ Goana spre dezastru;
- ✓ Teze care n-au putut rezista realului;
- ✓ Viitorul imediat;
- ✓ Resurrecție națională;
- ✓ Istorie nu înseamnă progresie liniară;
- ✓ Istoria plurală;

- ✓ Construcții sistematice;
- ✓ Revoluție nu înseamnă rebeliune;
- ✓ Temporalitate răvășită;
- ✓ Dominația viitorului;
- ✓ Neo-poetica;
- ✓ Viitorul în artă;
- ✓ Artă de azi să fie diferită de cea de ieri;
- ✓ Avangardele se sting repede;
- ✓ Monștri frumoși;
- ✓ Amestecul genurilor;
- ✓ Criza noțiunii de operă;
- ✓ Natura ca putere creatoare;
- ✓ Parodia clișeeilor;
- ✓ Desanțiști;
- ✓ Un nesfârșit șir de personaje;
- ✓ O clișeizare a tehnicii de clișee;
- ✓ O lume posibilă;
- ✓ Structura categoriană;
- ✓ Reamenajarea realului;
- ✓ Interferență ficțională;
- ✓ Imaginarul social;
- ✓ Strategii narative;
- ✓ Forma spațială;
- ✓ Prag literar;
- ✓ Procedee antimimetice;

- ✓ Convenționalisme;
- ✓ Deconstrucționiști;
- ✓ Competență lingvistică;
- ✓ Principiul distanței în literatură;
- ✓ Beteșuguri;
- ✓ Distanța simbolică;
- ✓ Opera de artă trebuie să-și îmbunătățească ființa;
- ✓ Incoerența lumii;
- ✓ Vertijul;
- ✓ Vraja proprie a unei epoci;
- ✓ Mihai Beniuc decedat;
- ✓ Ambițios, avantaje deșarte;
- ✓ Plin de titluri;
- ✓ Prietenie în funcție de împrejurări;
- ✓ Turnător de seamă;
- ✓ Criză personală;
- ✓ Stat asediat;
- ✓ Frica de a spune ceva;
- ✓ Distrugerea culturii;
- ✓ Percheziție corporală;
- ✓ Experiențe semnificative nu se uită;
- ✓ Anamorfoze;
- ✓ Spațiile infinite îl nelinișteau pe Pascal;
- ✓ Frivolitatea mediilor de informare;

- ✓ Strategia sterilă a inteligenței artificiale;
- ✓ Trăire exaltantă;
- ✓ Post-modernitate;
- ✓ America siderată;
- ✓ Tehnologie sofisticată;
- ✓ Apocalipsa culturală;
- ✓ Revoluție sexuală;
- ✓ Ideologie agonică;
- ✓ Convorbire televizată;
- ✓ Avem răspunsurile, dar nu și întrebările;
- ✓ Critica realului;
- ✓ Ironie obiectivă și subiectivă;
- ✓ Homo filosoficus;
- ✓ Ficțiunea americană, imaginație europeană;
- ✓ Gândire dezintegrată;
- ✓ Demonul deriziunii;
- ✓ Începe ca martir și termină ca saltimbanc;
- ✓ Cu cracii desfăcuți și cămașa scoasă;
- ✓ Hamlet, redus la deșeu;
- ✓ Incest și uzurpare;
- ✓ Avignon, Franța, teatru, festival;
- ✓ Anatoli – 20 de ani ținut pe margine;
- ✓ Să vorbească printre rânduri;
- ✓ Sarabandă de strălucitoare;
- ✓ Ambalajele realității;

- ✓ Interes pentru teatru rus;
- ✓ Socialismul democrat;
- ✓ Raport între intelectualitate și putere;
- ✓ Spectacol numai cu femei;
- ✓ Teatru în aer liber;
- ✓ Presentare în greaca veche;
- ✓ Muzicalitate a versului grec;
- ✓ Șankov a așteptat 20 de ani ca să i se joace o piesă;
- ✓ Divorț între popor și istoria rusă;
- ✓ Emancipare culturală;
- ✓ Un ziarist nu scrie pentru popor, el trebuie să publice imediat;
- ✓ Figuri sinistre;
- ✓ Cumplitul adevăr;
- ✓ Reacții politice și morale;
- ✓ Memoriile lui Hrușciov au apărut numai în Occident;
- ✓ Tatăl nostru multinațional (Stalin) este un om mic la stat, păr rar;
- ✓ Receptarea filosofiei occidentale;
- ✓ Electrism;
- ✓ Armonizare sistematică;
- ✓ Garanții de exactitate;
- ✓ Viața la înaltă tensiune;

- ✓ Deznădejde, delăsare din cauza iraționalismului modern;
- ✓ Filosofia nu e și nu poate fi științifică, este o romanțare a universului nihilist, devastator, iureș individualist și anarhizant, sugestie verbală (fie existențială), ontologie;
- ✓ Cultura românească sub teama nesiguranței;
- ✓ Confruntare de idei, eclipsarea metodei;
- ✓ Armata de executanți;
- ✓ Competiții pentru putere;
- ✓ Individualul și universalul sunt complementare;
- ✓ Concepție sedimentată;
- ✓ Nu vieții în fragmentar;
- ✓ Universul e prezent în fapte individuale;
- ✓ Ispita dintre Orient-Occident; Orient=barbari, imobilitate, idei și sentimente disperate; Occident=unitate;
- ✓ Panrusismul (contra occidentului);
- ✓ Fragilitatea formelor;
- ✓ Ortodoxia – formă a românismului;
- ✓ Imperialismul crezurilor;
- ✓ Experimentare marxistă;
- ✓ Tehnicism și știință;
- ✓ Orizonturi fatal mărginite;
- ✓ Întreprindere între concret și abstract;

- ✓ Defectele inventariate polemic;
- ✓ Înțeles îngust;
- ✓ Meditația permanentă asupra existenței;
- ✓ Grigore Popa publică un studiu despre Kierkegaard;
- ✓ Nesiguranța vieții;
- ✓ Resemnarea definitivă și totală;
- ✓ *Era printre noi, dar nu era ca noi;*
- ✓ Frecventarea aristocrației;
- ✓ Stabilirea filiațiilor;
- ✓ Gheretă de plută;
- ✓ Proust râdea când citea;
- ✓ S-au pierdut în atâtea politețuri;
- ✓ "Le temps retrouvé", Proust: viața frivolă a Parisului;
- ✓ Proust se simțea singur;
- ✓ Nu credea în prieteni, iubire;
- ✓ Vanitate literară;
- ✓ Proust avea guvernantă;
- ✓ Îi dicta niște pagini guvernantei;
- ✓ *Am scris cuvântul sfârșit, acum pot să mor;*
- ✓ Opera sa l-a devorat zi cu zi;
- ✓ Confruntarea dintre romancier și teoreticianul literar Proust;
- ✓ Demers speculativ;

- ✓ Finețea frazei;
- ✓ Frumusețea demonstrației;
- ✓ Om foarte cultivat, dar fără excese;
- ✓ Însăpăimântătorii titani;
- ✓ Mitici creatori;
- ✓ Mizeria;
- ✓ Orașul zace în beznă;
- ✓ Bucureștiul sfârtecat;
- ✓ Ghețar întunecat;
- ✓ Panică generală;
- ✓ Magazine întregi goale;
- ✓ Oameni sumbri;
- ✓ Guvernare politică absurdă;
- ✓ Utopie distructivă;
- ✓ Panica supraviețuirii;
- ✓ Mizerie uluitoare;
- ✓ România e un lagăr;
- ✓ Dictatură crudă, intolerantă;
- ✓ 20.000 refugiați în Ungaria;
- ✓ C. vrea să radă numeroase sate;
- ✓ La nord de Debrecen prin mlaștină, după 20-30 de ore de mers;
- ✓ Marele întuneric;
- ✓ Represiune, arbitrar;
- ✓ ”Trecătoarea verde” (Debrecen);

- ✓ Puterea de pătrundere intelectuală;
- ✓ Situație proustiană;
- ✓ Creatorii își descalifică teoriile în opera de creație;
- ✓ Balzac, slab teoretician;
- ✓ Lecturile caracteristice vremii;
- ✓ Contagios de el însuși;
- ✓ Opera de creație;
- ✓ Subtilele sale reflecții;
- ✓ Măștile succesive;
- ✓ Eul geografic;
- ✓ Romanul proustian = romanul unui eșec;
- ✓ Proust își neglijează corespondența, nu mai primește vizite în orele de lucru;
- ✓ Timp pierdut = orice timp petrecut în afara literaturii;
- ✓ Religia scrisului;
- ✓ Proust este agnostic (nereligios);
- ✓ Filosofia romanului;
- ✓ Insistă asupra descoperirii;
- ✓ Timpul pierdut nu trebuia să fie pierdut;
- ✓ Inovația pentru roman: în viață să construiască;
- ✓ Césaré Frank, sonata nr. 3 pentru vioară și pian;
- ✓ Gestică, teribilisme;
- ✓ Mediocritatea ne-a umbrat;

- ✓ Să valorizăm puținul;
- ✓ Proza socială;
- ✓ Simțul stilului;
- ✓ Prozator-putere;
- ✓ Amestecă talentul cu talentul;
- ✓ Cuvântarea secretă a lui Hrușciiov la congresul XX al PCUS, 1956 care a început destalinizarea;
- ✓ Cultul personalității și daunele sale;
- ✓ O persoană transformată în supraom, care gândește pentru toți;
- ✓ Principiile partidului;
- ✓ Partidul urmat de popor;
- ✓ Impunerea cu forța a părerilor sale;
- ✓ Putere nemăsurată;
- ✓ Anihilare morală și fizică;
- ✓ Deviatori de dreapta;
- ✓ Linia partidului;
- ✓ Structura socială;
- ✓ "Dușman al poporului", inventat de Stalin;
- ✓ Și cei numai bănuți erau eliminați;
- ✓ Metoda convingerii;
- ✓ Violența administrativă, represiunea în masă;
- ✓ Arestări în masă;
- ✓ Nesiguranță, frică, disperare;
- ✓ Metode drastice;

- ✓ Anihilare fizică;
- ✓ Voința brutală;
- ✓ Conducere colectivă (principiul comunist);
- ✓ Înscenarea de procese;
- ✓ Stigmatizați ca dușmani;
- ✓ Calomniați;
- ✓ Crime contrarevoluționare;
- ✓ Teroarea în masă;
- ✓ Poezie explozivă;
- ✓ Ton comun;
- ✓ Culoare și personalitate;
- ✓ Simple instrumente de a acompania linia partidului (literatura);
- ✓ Grigore Arbore, poet și eseist, a părăsit cu câteva luni România în Italia;
- ✓ 1964 – s-a putut respira;
- ✓ Recuperarea valorilor culturale;
- ✓ Socialism cu chip uman;
- ✓ Dați la o parte filosofii!;
- ✓ Administrarea personală a valorilor;
- ✓ Transformare urbanică;
- ✓ Partidul=proprietate personală a unei singure familii;
- ✓ Vectori împotriva bunăstării poporului;
- ✓ Deschid un drum spre subdezvoltare;

- ✓ Europenismul;
- ✓ În țara noastră nu mai e nevoie de nimeni;
- ✓ O realitate nedreaptă, crudă și infamă;
- ✓ Mizerie înghețată;
- ✓ Frigul polar din case;
- ✓ Anarhia străzilor;
- ✓ Paralizia circulației;
- ✓ Violentare;
- ✓ Eșecul prezentului;
- ✓ Moda retro;
- ✓ Amori copleșitoare;
- ✓ Pseudo-idealizare;
- ✓ Eroarea ideologiei comuniste;
- ✓ Demascări;
- ✓ Fonetismul străzii, aluzii livrești;
- ✓ Eșecul societății românești;
- ✓ Speculații interioare;
- ✓ Căderea în lume a României de azi;
- ✓ Conștiința eșecului;
- ✓ Utopie revoluționară;
- ✓ Crize ideologice;
- ✓ Combinarea aneantizantă a unor utopii;
- ✓ Amara luptă pe care a dat-o unui popor;
- ✓ Naratorul copil, însoțitor, scriitorul observator;
- ✓ Farmecul degajat al povestirii;

- ✓ Ton potolit, evaziv;
- ✓ Textul despre text;
- ✓ Teoria expresiei;
- ✓ Critica createoare;
- ✓ Criticul, expert în tainele haosului;
- ✓ Literatura care nu se încadrează în canoane;
- ✓ Disputa dintre logică și retorică;
- ✓ Teoria poststructuralistă;
- ✓ Teoria literaturii este deconstructivă;
- ✓ Arta poate să devină o contra-ideologie;
- ✓ Formalismul = lupta artistului cu o lume de forme, impuse de societate sau de vechii maștri;
- ✓ Anticonvenționalism;
- ✓ Reticență, viclenie, rezistență;
- ✓ Revoluție publică și literară;
- ✓ Romanul cu idei;
- ✓ Abstracțiuni (Proust);
- ✓ Cultură, erudiție (Th. Mann);
- ✓ Vulnerabilitate la nivelul elementar;
- ✓ Taina, tehnica echivocului;
- ✓ Timpul sub care stăm;
- ✓ La ora de dictare (dictatorii au mai greșit câteva virgule);
- ✓ Modernizare pripită;

- ✓ Crearea de forme fără fond (reacționarism);
- ✓ Politică opresivă culturală;
- ✓ Secția română a Pen Club-ului nu mai există;
- ✓ Critica adusă lui I. Rotaru de N. Manolescu: istorie literară non-aderentă la realitate, ironie amabilă;
- ✓ Dan C. Mihăiescu, analist, istoric literar împovărat, platitudine, catalogare, obtuzitate, epoca realist-socialistă;
- ✓ Dialogurile lui A. Buzura care bate pasul pe loc;
- ✓ Decât un lucru făcut de mântuială, mai bine deloc;
- ✓ Ecloziunea literaturii;
- ✓ Abuzivă istoria literaturii;
- ✓ Restricții de pașapoarte și exploatare valutară;
- ✓ Fred Popovici, compozitor, inspirat de nuvela "La țigănci";
- ✓ Omagiu lui Paul Celan (muzică pe versurile sale);
- ✓ Muzică = sunete de ceasuri;
- ✓ *Pământul plin de basme și legende pe care m-am născut* (G. Enescu);
- ✓ Atmosferă traumatică.

Uși ferecate

- ✓ În cadrul Uniunii Scriitorilor se fac alegeri pentru conducerea ei;
- ✓ Se primesc stagiarî în US, se primesc noi membri;
- ✓ Sunt scoși unii la pensie;
- ✓ Au fondurile lor;
- ✓ Se alege juriul care acordă premiile Uniunii Scriitorilor;
- ✓ US are aproximativ 600 de membri (iulie 1980);
- ✓ Un coleg craiovean C. M. , scriitor, mi-a zis că, pentru a scoate o carte, trebuie să te ploconești pe la toți, să ai relații;
- ✓ Cică M. S., de la editura "Albatros" din București, când te duci la el cu un manuscris, trebuie să-i duci și plocoane (vin de la țară roșu, din cel mai bun) și cică te cheamă periodic la București (lunar) până își face el plinul;
- ✓ Când își face el plinul, atunci ți-o publică;
- ✓ Era vorba ca Marin Sorescu să fie pus director la editura "Cartea Românească" din București (după moartea lui Marin Preda);

- ✓ Grig (Dănescu, fiul profesorului de biologie Dănescu de la Liceul Pedagogic) o cunoaște pe Daniela Crăsnaru (redactor la editura "Eminescu" din București), că i-a fost colegă, chiar amică;
- ✓ Cică D. C. a fost măritată cu Mihai Duțescu, apoi ea a luat repartiție la București și s-au despărțit;
- ✓ Daniela Crăsnaru e redactor la secția "Poezie" de la această editură;
- ✓ Grig a publicat și el poezii în reviste (când era la liceu), chiar unele în plachete împreună cu alți poeți;
- ✓ Face și careuri de rebus, însă numai încrucișarea;
- ✓ D. C. a terminat filologia la Craiova;
- ✓ Zice Grig: la orice editură e bine dacă ai o recomandare din partea cuiva (un scriitor);
- ✓ La volumele de debut trebuie prefată (nu e adevărat);
- ✓ Autorul trebuie să plătească: taxe, redactorii care citesc, culesul, tipăritul, apoi, o cotă parte (drepturi de autor: bani, plus un număr de exemplare ale cărții sale);
- ✓ Redactorii mai taie din poezii, mai dau indicații;

- ✓ Se încheie contract între autor și editură;
- ✓ La apariția ediției a doua (a treia...) se cere aprobarea autorului;
- ✓ Dacă autorul nu e de acord, nu se publică;
- ✓ Redacțiile mai păstrează șpalturile sau, eventual, culeg din nou;
- ✓ Un culegător bun culege 40-50 de pagini în 8 ore (de proză, pagini pline);
- ✓ Unii autori nu vor să editeze în mai multe exemplare cărțile, pentru că după un număr de ani să devină mai valoroase (citate, apreciate);
- ✓ La contract se stabilește și tiparul.
- ✓ Se întreabă librăriile (depozitele județene) cam de câte exemplare ar avea nevoie, se adună și se stabilește tirajul;
- ✓ În general, culegerile de probleme se vând;
- ✓ Tirajul și rapiditatea în publicare depind și de valoarea autorului și de valoarea cărții;
- ✓ Cartea se dă unui referent care îi face un referat, dă indicații, aprecieri;
- ✓ Originalitatea cărții constă mai ales în soluția dată problemelor;
- ✓ Au probleme luate din alte cărți, sub care n-au mai scris de unde sunt, deoarece erau publicate în prea multe cărți, reviste;

- ✓ Discutat cu Dragoș Popescu, autor al unei culegeri de probleme de teoria numerelor și analiză combinatorie;
- ✓ A zis că a luat împreună (cu cei doi autori) 1.600 de lei pe carte (deci 800 lei pe fiecare!) și a cheltuit cam 3.000 de lei;
- ✓ A avut un tiraj de 39.000 de exemplare;
- ✓ I-au mai dat 30 de cărți mai donat din ele: redactorului-șef, încă unui redactor (cel care i-a înmânat cărțile);
- ✓ În octombrie a încheiat contractul și cartea i-a apărut în mai, anul viitor (deci, după 7 luni), deși redacția (Ed. Didactică și Pedagogică, București) îi promisese că va apare cartea după o lună de zile!;
- ✓ Cică ar fi cât de cât corectitudine la redacție și dacă ai o carte valoroasă, ți-o publică;
- ✓ Coperta este făcută de un desenator al redacției, dar dacă autorul are vreo idee, i se acceptă;
- ✓ La stabilirea copertilor, se întreabă și autorul dacă e de acord;
- ✓ Specifici câte cărți să primești, banii se trimit prin poștă;
- ✓ La editura "Litera" se plătește 9.000 de lei pentru un volum de aproximativ 50 de poezii;

- ✓ O coală de tipar – aproximativ 1.000 lei;
- ✓ În caz de nepublicare îți înapoiază manuscrisul prin poștă (în întregime, fără modificări, adnotări, etc.);
- ✓ La tipografie se calculează în funcție de semne și atunci mai dai sau mai primești bani (în afară de cei 9.000 dați);
- ✓ Se mai plătește 500 lei graficianul (cel care face copertile) și 300 de lei tehnoredactorul;
- ✓ La tipografie, pentru a scoate mai repede cartea, se duce câte 1 kg de vodcă (cică ăștia beau de sting și să nu le mai dai bani);
- ✓ Corectura o pot face și eu dacă mă duc pe acolo și aș mai putea modifica puțin câte ceva;
- ✓ La apariția cărții se încheie un contract cu întreprinderea de difuzare a cărții: unde anume și câte exemplare, unde nu se distribuie cărțile (în orașele mari);
- ✓ Ei plătesc transportul;
- ✓ 1\$ USA = 8,69 lei (BNR);
- ✓ Dreptul de autor se referă la o carte, o publicație;
- ✓ Apoi, la altă publicație, din nou trebuie să iei dreptul de autor;
- ✓ Promisiuni generoase;

- ✓ Dreptul de autor: adică iei banii pentru publicația respectivă de la acea editură și în plus, un număr de exemplare gratuite (30-60, depinde de tiraj);
- ✓ Apoi, dacă publici o altă carte, din nou trebuie să iei drepturi de autor pentru noua carte;
- ✓ Tirajul prea mic nu convine nici editurii, pentru că tot a făcut o muncă (probleme financiare) de a culege materialul și acum îi e ușor să mai scoată exemplare în plus;
- ✓ La editura la București (Casa Scânteii, et. 3, cam. 335, secretariat) dau telefon pe 03.07.1980 (aproximativ);
- ✓ S-a făcut o lună de la data de 03.06.1980 când am lăsat volumul "Sentimente fabricate în laborator" (50 poezii);
- ✓ Au zis că dacă îmi taie din poezii, să completez cu altele;
- ✓ După 2 luni de zile (aproximativ) îmi spun dacă apare sau nu volumul (placheta) și achit acum;
- ✓ Au zis să telefonez la interior 90, 182471 la dna Popovici și să întreb de volum, în jur de 03.07.1980;
- ✓ A inculca = a întipări în mintea cuiva prin repetiție;

- ✓ Lumea aparențelor;
- ✓ Sunt patru redactori la editura "Litera" (3 femei și 1 bărbat), nume anonime: Radu Albala, V. E. Ungureanu, Passionaria Stoicescu-Ivanov;
- ✓ Se ajunge cu mașina 105 de la nea Nelu Moraru la această editură;
- ✓ Aici mai sunt: *Flacăra*, *Confesiuni*, *Revista Germană*, *Kriterion*, agenția *Agerpress*, *Cinema* (aud că apar toate);
- ✓ 03.07.1980, București: au program numai până la ora 15:00, zilnic (fără duminică?);
- ✓ Un singur exemplar al manuscrisului a fost suficient;
- ✓ Ei au zis că-mi comunică și prin poștă (scrisoare) rezumatul asupra manuscrisului;
- ✓ Cred că Popovici este secretara șefă, pe 22.05.1980, când am telefonat, tot ea mi-a răspuns, pentru că pe 03.06.1980 mi-a repetat "poezia" cu costul poeziilor și celelalte;
- ✓ Când nu ai dreptul de autor, înseamnă că nu iei bani pe carte, dar ideile ți le recunosc;
- ✓ Dar cartea este singurul meu necaz mare!
- ✓ 22.05.1980: la Editura "Scrisul Românesc", Craiova, este un singur redactor, Marcela Radu, și foarte multe manuscrise;

- ✓ Perfectul conformist;
- ✓ Se răspunde la un manuscris după aproximativ un an de zile (dacă este sau nu acceptat);
- ✓ Pentru a duce manuscrisul la redacția editurii, trebuie recomandare din partea cenaclului din care faci parte, manuscrisul să fi fost citit în cnaclu și modificat apoi, conform observațiilor făcute acolo;
- ✓ Se trimite un singur exemplar la editură, dactilografiat la două rânduri;
- ✓ Celelalte chițibușuri (așezare în pagină, desene, etc) se discută după ce manuscrisul a fost aprobat (aproximativ, deci, un an de la trimiterea lui la redacția editurii);
- ✓ La ei nu există concurs de debut (în poezie); cică nici n-a existat până în prezent (22.05.1980);
- ✓ Totalitarism retrograd;
- ✓ Publică și cărți de matematică la editura "Litera" (de exemplu a apărut "Marea teoremă a lui Fermat", 1980, Bujor Aurica autor);
- ✓ Deci, aș putea publica o culegere de probleme de matematică;
- ✓ Imediatitate trecătoare;

- ✓ *Libertatea cea de dincolo de carne și sânge* (V. Voiculescu);
- ✓ 01.07.1980: am telefonat la edituri în capitală;
- ✓ Manuscrisul nu a fost dat la d-na Ivanov (dar n-au menționat cui i-a fost încredințat) dar voi primi răspunsul zilele astea prin poștă;
- ✓ *Bătălia e pe pământ, izbânda în cer...*;
- ✓ Concursul de poezie "Panait Cerna" la casa de cultură Tulcea (rezultatul afișat în *România Literară* la 01.01.1981);
- ✓ Festivalul "Vasile Lucaci" al cenaclurilor sătești în perioada 29.01.1980-01.12.1980), adresa: Căminul cultural Cicârlău, cod 4857, jud. Maramureș;
- ✓ Până la 01.11.1980 trimite manuscrisele, poezie – 10, folclor – 50 de texte, proză – 15 pag., în trei exemplare, dactilografiate;
- ✓ Concursul național de creație literar-artistică (poezie) "N. Labiș" se ține anual (24.09.1981) la Suceava (Casa de Cultură a Municipiului);
- ✓ Sfârșitoare poeme;
- ✓ Poezie festivistă;
- ✓ Oamenii sunt aleși soldați sau sclavi;
- ✓ Delir, coșmar;
- ✓ Totalitarism = paternalism;

- ✓ Mediu infectat ecologic și politic;
- ✓ Context mortificat;
- ✓ Inadecvarea clișeeilor;
- ✓ Prizonier al propriei istorii;
- ✓ Vacuitate alienată;
- ✓ În URSS (1980) la fiecare 2 zile apare o carte de poezie;
- ✓ Al. Philippide a scris 120 de poezii în toată cariera sa...

A șaptea plachetă din seria smarandacheană de *cititoriri* (lecturi instante) abordează universul decepției din două perspective: o dată, prin ochii unor scriitori ilustrativi (Virginia Woolf, Franz Kafka, René Char, Emil Cioran, Constantin Țoiu, Ileana Vulpescu, Mihai Sin – așezați în ordine cronologică), iar apoi, prin surprinderea introspectivă, autobiografică a unei perioade deceptive (anul 1980 în România comunistă, cu gânduri împărțășite doar hârtiei, cu revolte și resemnări, cu zbateri nesfârșite pentru a publica).

ISBN 978-1-59973-461-3

9 781599 734613 >